

Utbildningsnämnden

Små homo sapiens dagliga utevistelse

Politikerinitiativ den 21 februari 2019 från Anne Wetterlind (MP)

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden noterar att det idag finns lagar och allmänna råd som tillvaratar förskolebarnens behov av bra utemiljö. I Nacka kommun finns en planeringsprocess för förskolegårdar och utbildningsnämnden har ett tillsynsansvar för barnens säkerhet. Utbildningsnämnden bedömer därmed att det inte finns något behov av att definiera olika typer av förskolegårdar. Politikerinitiativet är därmed färdigbehandlat.

Sammanfattning

I politikerinitiativet föreslås att kommunens tjänstepersoner tar fram definitioner på vad som är en förskolegård, en utsläppsgård och vad som är en ”indirekt” eller samutnyttjad förskolegård. Dessutom se över säkerheten för barnen vid förskolor med ”indirekta” och samutnyttjade förskolegårdar.

Det finns idag ingen officiell definition på vad en förskolegård och en utsläppsgård är. Plan- och bygglagen ställer krav på tillräckligt stor yta för barnen och Boverket har allmänna råd som gäller gårdens storlek och innehåll.

Forskning visar att den fysiska omgivningen har en central betydelse för barns fysiska och psykiska hälsa, lärande och utveckling. Mot den bakgrunden är det mycket viktigt att barnens utemiljö är utformad så att den stödjer barnens lärprocesser. Det sker idag via planprocessen, det generella lokalprogram som enheten för bygg och anläggning arbetar fram i nuläget och via utbildningsnämndens tillståndsgivning och tillsynsansvar. Utbildningsenheten bedömer därmed att det för närvarande inte finns något behov av att definiera olika typer av förskolegårdar.

Förslagen i politikerinitiativet

I politikerinitiativet föreslås att kommunens tjänstepersoner tar fram definitioner på vad som är en förskolegård, en utsläppsgård och vad som är en ”indirekt” eller samutnyttjad

förskolegård. Dessutom se över säkerheten för barnen vid förskolor med ”indirekta” och samutnyttjade förskolegårdar.

I politikerinitiativet framförs att det finns förskolor som hyr lokaler av bostadsrättsföreningar där det inte finns någon egen gård till förskolan utan uteytan samutnyttjas av förskolan och de boende.

Utbildningsenhetens utredning och bedömning

Barnens vistelse- och lärandemiljöer är mycket viktiga. Utbildningsenheten medverkar i plan- och bygglovsprocessen. Planenheten ansvarar genom detaljplanens utformning för placering av nya förskolor och storleken på förskolegårdarnas yta. I första hand eftersträvas placeringar av förskolegårdar på platser med lämpliga vistelseförhållanden för barn. Platsen som väljs bör med fördel vara förhållandevis plan, solbelyst, trafiksäker, ligga skyddat från exempelvis buller och om det är möjligt med närhet till natur. I plan- och bygglagen finns det krav på att det ska finnas tillräckligt stor friyta lämplig för lek och utevistelse vid bostäder, skolor, förskolor, fritidshem och liknande. Inom planarbetet görs bedömningen om vad som är tillräckligt stor friyta för att tillgodose barnens behov av lek, vistelse och lärandemiljö.

Enheten för bygg och anläggning tar i nuläget fram ett generellt lokalprogram som ska användas som ett hjälpmedel vid ny- och tillbyggnad av förskolor- och skolor i Nacka kommun. I detta program beskrivs utemiljöer utifrån aspekter såsom hållbarhet, säkerhet, friyta och zonerings bland annat med utgångspunkt i Boverkets allmänna råd kring barns utemiljöer. Det generella lokalprogrammet ska användas som stöd när nya förskolor planeras.

När förskolor utvecklas av annan fastighetsägare än kommunen är kommunens möjligheter att påverka utformningen av utemiljön begränsad. Kommunen har dock möjligheter att påverka ytorna för utemiljöerna via detaljplanerna och informera om det generella lokalprogrammet som ett hjälpmedel för fastighetsägaren.

Det finns idag ingen officiell definition på vad en förskolegård och en utsläppsgård är. Plan- och bygglagen ställer krav på tillräckligt stor yta för barnen och Boverket har allmänna råd om gårdens storlek och innehåll.

Utbildningsnämnden har myndighetsansvaret för förskolorna i Nacka kommun och ger tillstånd till anordnare att driva förskola. Det innebär att om inte barnens utemiljö bedöms som godtagbar utifrån de lagar och regler som styr förskolan så beviljas inte tillstånd att bedriva verksamhet. Vidare har utbildningsnämnden tillsynsansvar över de fristående förskolorna och ett insynsansvar över de kommunala förskolorna. I den tillsynen ingår säkerheten för barnen och utemiljön. Regelbunden tillsyn sker vartannat år. Riktad tillsyn kan ske om något indikerar på missförhållanden på förskolan. Om förskolan inte uppfyller de krav som ställs för att bedriva verksamhet så kan verksamheten tilldelas anmärkning,

föreläggande, föreläggande med vite och ytterst kan tillståndet att bedriva verksamhet dras in.

Bedömning

Forskning visar att den fysiska omgivningen har en central betydelse för barns fysiska och psykiska hälsa, lärande och utveckling. Mot den bakgrunden är det mycket viktigt att barnens utemiljö är utformad så att den stödjer barnens lärprocesser. Det sker idag via planprocessen, det generella lokalprogram som enheten för bygg och anläggning i nuläget tar fram och utbildningsnämndens tillståndsgivning och tillsynsansvar. Utbildningsenheten bedömer därmed att det för närvarande inte finns något behov av att definiera olika typer av förskolegårdar.

Förslagets ekonomiska konsekvenser

Förslaget innebär inga ökade kostnader

Konsekvenser för barn

Det är viktigt att se till att förskolegårdar och andra lek- och vistelseytor för barn erbjuder bra miljöer som främjar barns lärande och välbefinnande. Pågående arbeten inom kommunen kring planering, utformning och uppföljning syftar till att skapa bra friytor för förskolebarn i Nacka.

Bilaga

Bilaga. Små homo sapiens dagliga utevistelse – Politikerinitiativ den 21 februari från Anne Wetterlind (MP)

Lotta Valentin
Enhetschef
Utbildningsenheten

Kristina Heuman
Expert dimensionering och utveckling
Utbildningsenheten

Bilaga

Politikerinitiativ ” Små homo sapiens dagliga utevistelse”. Politikerinitiativ av Anne Wetterlind (MP).